

SLOVENIJA - Preimenovanje primorskega državnega praznika

Državni svetniki dajeta veto na »prikljjučitev«

LJUBLJANA - Državni svet je z 21 glasovi za in devetimi proti večraj izglasoval veto na spremembe zakona o praznikih in dela preostih dnevih. Državni zbor bo tako ponovno odločil o predlogu, da se praznik vrtnice Primorske k matični domovini preimenuje v praznik priključitve Primorske k matični domovini. Da bi bil zakon potrjen, bo tokrat potrebna absolutna poslanska večina.

Državni svetniki so večraj v poldrugem uru trajajoči razpravi tehtali argumente za in proti preimenovanju državnega praznika. Svetnik Branko Tomazič je v imenu predlagateljev odložnega veta izpostavil, da je bila Primorska vedno večinsko slovenska posejlena in del slovenskega narodnostnega ozemlja, zato bi bilo mogoče govoriti kvečjemu o pridružitvi, nikakor pa ne o prikjučitvi Primorske. Tudi mirovna pogodba z Italijo iz leta 1947 je pomenila dogovor, ne pa enostransko priključitev, je pojasnil. Prvopodpisani pod spremembo zakona, poslanec SD Matjaž Nemeč, je na drugi strani zahtudil, da je zakon utemeljen tako z zgodovinskega kot mednarodno pravnega vidika, prav tako v ničemer ne posega v paritsko mirovno pogodbo. Zavrnili je zgodovinske primerejave z nasilno priključitvijo, saj je ta v tem primeru utemeljena na zgodovinskih dejstvih.

Že svetniška razprava je nakazala večinski naklonjenost predlogu veta. Svetnik Marjan Marušec je med drugim izpostavil stališče tržaškega pisatelja Borisa Pahorja, ki da se je jasno opredelil za termin vrtnice. Franci Rokavec se je vprašal zakaj bi govorili o priključitvi nečesa, kar je bilo vedno naše. Kot je dodal, moramo resda gojiti dobre odnose s sosedji, si pa moramo sami postavljati pozicijo lastne države. Če bomo to znali, nas bodo tudi sosedje znali spoštovati, je povedal. Da je besedah priključitev neustrezen a terminološkega vidika, je na podlagi opredelitev iz Slovarja slovenskega knjižnega jezika pojasnjevala državna sve-

MATJAŽ NEMEC - Podpisnik predloga Obžaluje predvsem politizacijo praznika

NOVA GORICA - »Obžalujem, da Državni svet ni podprl predloga Državnega zbora. Obžalujem pa predvsem politizacijo praznika. Ta je posvečen najprej Primorcem, zato da umestimo svojo preteklost v prvi zgodovinski in mednarodno-pravni okvir.« Tako je večrajšiji veto na preimenovanje praznika vrtnice Primorske k matični domovini komentiral Matjaž Nemeč, novgoriški poslanec, prvi podpisnik pod spremembo zakona. »Predlog, ki je bila moja dediščina se iz prejšnjega mandata, ko ga je podprlo 63 poslancev, torej ustavna večina, je imel zgodovinsko podlago. Ko smo se lotili vprašanja morebitnega preimenovanja, smo imeli pred sabo bel list: odprti smo bili za vsa možna poimenovanja praznika. Zato smo priredili strokovni posvet in dali besedo zgodovinarjem – med njimi naj omenim Branka Marušiča, Nevenko Troha, Kajo Širok in Bojana Godošč –, ki so se v veliki večini opredelili za priključitev. Nas predlog je hkrati upošteval tudi mednarodno-pravni vidik, saj

Poslanec Matjaž Nemeč

nismo odpirali nikakršnih bilateralnih vprašanj z Italijo. Vодilo nam je bilo nazadnje to, kar Primorci najbolj čutimo,« razlaga Nemeč, ki se po vetu Državnega sveta zdaj sprašuje, kaj se je zgodilo v poldrugem letu, da preimenovanje ni imelo soglasja iz prejšnjega mandata. »Ko bi lahko kaj spremenili bi to bila časovnica,« dodaja. Pred namni so namreč evropske volitve, Matjaž Nemeč pa bo na njih kandidiral ... (ide)

tnica Branka Kalenič Ramsak. Igor Antauer pa se je vprašal o smiselnosti takšne razprave, opomni na politizacijo teme, a vendarle dodal, da je namen Državnega sveta tudi v tem, da poslancem in poslancem da možnost, da drugam razmislek. Na drugi strani je svetnik Bogdan Režun poudaril, da so Primorci vselej hodili na proslave priključitve Primorske k matični domovini in ne na praznik vrtnice. Z njim se je strinjali Davornj Terčon,

ki je dodal, da je dilema pravzaprav nepotreba in da je prav, da kot zagovorniki lokalnih interesov pristalunjeju ljudem. Svetnik Branimir Štrukelj je ob tem izpostavil, da bi bilo smiselno morada med Primorci opraviti kakšno anketo javnega mnenja. Kot je ocenil, pa je razprava o imenu praznika pravzaprav ideološki spopad, saj ravno ime pove, kdaj in po čigavi zaslugi je prišlo do prikjučitve Primorske.

Amy Klobuchar najela Obamovega svetovalca

NEW YORK - Demokratska senatorka slovenskega rodu iz Minnesote Amy Klobuchar je za svojo predsedniško kampanjo 2020 v ponedeljek najela nekaj izkušenih svetovalcev, ki jih lahko tudi plača, saj je od razglasitve vstopa v predsedniško tekmo februarja letos zbrala pet milijonov dolarjev. V natrpanem demokratskem bobnu kandidatur nastopa kot pragnateljica, ki lahko osvaja volivce tudi v ti. »Trumpovi deželiki, to je v konservativnejših zveznih državah ZDA, kjer leve ideje nekaterih drugih kandidatov, ki se potegujejo za osvojeitev

strankarske predsedniške nominacije za leto 2020, ne padejo na plochna tla. Senatorka je med drugim proti zamisli, da bi mladinl v kratkem roku omogočili brezplačno visoko šolanje. Klobucharjeva je trenutno bolj v ozadju demokratskega seznanja glede na ankete, saj je volivci ne poznajo, kandidatur pa je skoraj preveč. Prevladujejo znana imena, kot sta senator Bernard Sanders iz Vermonta, ki sodi na levico, in nekdanji podpredsednik ZDA Joe Biden, ki vodi v vseh demokratskih anketah. Biden bo neposredno konkuert Klobucharji za glasove leve sredine. Senatorka je med drugimi za kampanjo vključila svetovalca najelja Beta Giangreca, ki ji je pomagal med prvo senatno kampanjo 2006, kasneje pa je sodeloval v kampanjah Baracka Obame leta 2008 in 2012.

Konec lanskega leta so medtem najnižji javni dolg za beloežle Estonijo (8,4 odstotka BDP), Luksemburg (21,4 odstotek), Bolgarija (22,6 odstotka), Češka (32,7 odstotka), Danska (34,1 odstotka) in Litva (34,2 odstotka). Kar 14 držav je imelo dolg višji od 60 odstotkov BDP, kolikor znaša zgornja meja po paktu o stabilnosti in rasti. Med njimi so najbolj izstopale Grčija (181,1 odstotka BDP), Italija (132,2 odstotka), Portugalska (121,5 odstotka), Ciper (102,5 odstotka), Belgija (102 odstotka), Francija (98,4 odstotka) in Španija (97,1 odstotka). Slovenski javni dolg je lani znašal 70,1 odstotka BDP in je bil za štiri odstotne točke nižji kot v letu 2017.

BiH - V Banjaluki Politično ozadje za umorom podjetnika?

Umorjeni podjetnik Slaviša Krunic

BANJALUKA - Nedaleč od Banjaluke so v nedeljo zvečer umorili znanega podjetnika Slavišo Krunic. V napadu iz zasede sta bila ubita tudi njegov varnostnik in eden od napadalcev. Umorjeni napadalec je bil na Interpolovi tračaji zaradi kriminala na Hrvaškem. Sio je za klasično zasedo, Krunica so umorili pred vhodom na družinsko posest v kraju Jablan pri Trnu v nedeljo okoli 22.30. Morilci so na Krunicav avtomobil streljali z več rafali iz brzostralk z najmanj dveh strani.

Po poročanju Rada Sarajevo je Krunic večkrat izjavil, da je tm v peti nekdanjnemu predsedniku Republike srske, ki je trenutno predsedujoči predsedstvu BiH, Miloradu Dodiku, in drugim vodilnim ljudem v Republikli srski zaradi svoje naklonjenosti do enotne BiH. V svojih podjejih je zaposloval vse, ne glede na narodno pripadnost, zase pa je trdil, da je Bosanec. V depesi State Departmenta iz leta 2008, ki jo je objavil Wikileaks, piše, da je Krunic veleposlaniku ZDA povedal, da sta Dodikov telesni strazar Milos Cubrilovic in njegov boter nanj izvajala pritisk, da bi prodal svoje varnostno podjetje njenemu varnostnemu podjetju Alpha. Krunic je domneval, da želi Dodik prevzeti nadzor nad varnostnim sektorjem. Krunic je bil lastnik več podjetij, med drugimi varnostne družbe Sector Security in podjetja Žito-product, ki ima v lasti velik pekarni Žito-pek. Bil je poročen in oče štirih otrok.

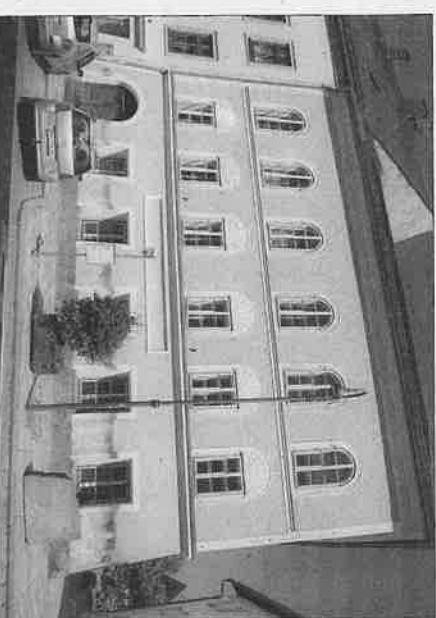
V nedeljskem napadu je bil umorjen tudi Krunicov voznik in varnostnik, umrl pa je tudi eden izmed napadalcev, Željko Kovacević, ki je bil zaradi ropa obsojen na 11 let zapora, za zapah in je prestal devet let in pol. Hrvaška je zanj razpisala tiralico zaradi ropa in poskusa umora leta 2009, a je BiH zavrnila njegovo izročitev. Ministrar za varnost BiH Dragan Mektić je večraj na Twitterju zapisal, da gre za »umor s podpisom oblasti«. Ob tem naj bi imel v mislih oblasti v srbški entiteti Republiki srsbi.

AVSTRILA - Sporna velikonočna »pesmica« svobodnjaškega župana v Hitlerjevem rojstnem kraju

Kancler Kurz ostro obsodil nov izpad desničarskih zavveznikov - Vodja FPÖ Strache »žrtvoval« župana, opozicija pa zahteva prekinitve vladnega sodelovanja z desnico

DUNAJ - Avstrijski kancler Sebastian Kurz je ostro obsodil pesem, ki jo je objavila lokalna podružnica svobodnjakov (FPÖ) v Braunau v Zgornji Avstriji, v njej pa migrante primerjala s podganami. Kurz je zahteval, da se FPÖ distancira od pesni, ki jo je označil za odvratno. Pesem bi lahko prinesla nov spor med kanclerjevo ljudsko stranko (ÖVP) in FPÖ, ki skupaj vladata na Dunaju. Sporno besedilo je spisal svobodnjaški podžupan Braunana Christian Schlicher, objavil pa so jo ob velikonočnih praznikih v strankarskem glasilu svobodnjakov v tem mestu, ki je rojstni kraj Adolfa Hitlerja.

Kurz je besedilo, ki svarti pred »mešanjem« kultur in narodov, ljudi pa primerja s podganami, označil za »odvratno, zaničevalno do ljudi in globoko rasistično«, zaradi česar »nima kaj

ANSA

početi ne v Zgornji Avstriji ne v celotni državi.« Kancler je ob tem terjal, da se zgorinjeverstirska FPÖ od pesni takoi in nedvoumno distancira ter poda pojasnila. Opozicijski socialdemokrati so medtem ocenili, da je svobodnjaška pesem opomni na način govora v času nazizma in njegovo propagando. Avtor »podganje pesmi« je izjavil, da je želel z njo je provocirati, nikakor pa žaliti ali kogarkoli prizadeti. »Dejstvo je, da je primerjava človeka in podgane zgodovinsko obremenjena in več kot nestrčna in res mi je žal, da tega nisem upošteval,« je med drugim zapisal. A očrno bo moral zaradi sporne pesmi odstopiti tako s položaja podžupana Braunana kot s položaja v stranki, saj je to zahteval predsednik svobodnjaške stranke in podkancler Heinz Christian Strache. A po mnenju opozicije

odstop podžupana ni dovolj, socialdemokrati in tudi druge opozicijske stranke zahtevajo, da kancler konča koalicio s svobodnjaki. Sporno besedilo, ki kritizira tudi nalozbe za integracijske ukrepe, so v podružnici svobodnjaške stranke objavili le malo po napetosih, do katerih je v avstrijski vladi prišlo zaradi razkritja poverzav članov FPÖ z avstrijsko vejo identitarnege gibanja. To je pred časom prejele donacija terorista, ki je sredl marca na Novi Zelandiji ubil 50 ljudi.

Na družbenih omrežjih medtem kroži nov sporni izdelek FPÖ. Gre za ilustracijo, ki jo je objavil podmladek svobodnjakov na Štajerskem, na njem pa je prikazana srečna avstrijska družina v zeleni noši, ki jo ogrožajo temni priseljenci z dolgimi nosovi, bradami in gibanji z mošejo v ozadju. (sta)